

Štalo Jugoslovanske kmetске zveze. — Cena 35 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. • Izhaja vsako sredo ob 6 jutraj. — Spisal in dopisal naj se pošiljajo Urođništvu „Domoljuba“, naročnika reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Dve fronti.

Spet v bratskem objemu.

Velikanski shod, ki je bil v Ljubljani proti korupciji, ne da spati tistim, ki obkudujejo Zerjava in Pucelja. Obojne je v tivo zadel. Čutiljo, da je vse, kar je na Slovenskem poštenega, nanje pokazalo kot na zaščitnike korupcije. »Jutro« glasilo žerjavovske stranke in »Kmetški list« glasilo hrvatskih radičevcev na Slovenskem, oba v bratski slogi pihata od jeze, da je ta shod tako mogočno uspel. Poročali smo že, da so tudi pred shodom obojni liberalci demokratskega in radičevskega kova pisali proti shodu. Eni so po Ljubljani nabili lepake, kjer so smešili dr. Korošca, drugi so pa še pred »Unionom« ljudem vsiljevali letake »Kmetškega lista«, da bi odvrnili udeležence od shoda. Vsa prizadevanja pred shodom in po shodu pa so seveda ostala čisto prazna, ker ljudstvo ve, da sta odslej v Sloveniji dve fronti, na eni strani vsi poštenjaki in somišljeniki Slovenske ljudske stranke, na drugi strani zagovorniki in tihi branitelji korupcije, ki jo je liberalna stranka vpeljala tudi k nam na Slovensko in ki jo danes radičevstvo brani z glasovanjem v narodni skupščini.

Kako sta se Radić in Pucelj bojevala proti korupciji.

Nihče izmed onih, ki so bili na ljubljanskem shodu, ne bo brez nasmeha bral dolgovernih napadov na dr. Korošca v »Kmetškem listu«. Za širšo javnost pa naj par stvari ponovimo. — »Kmetški list« pravi, da je Štefan Radić začel boj proti korupciji. Če bi bilo to res, bi seveda nekdanji samostojneži samo to priznali, da Pucelj vseh 20 mesecev, ko je bil minister, ni prišel na tako misel. Toda ni resnica, da je Radić kaj naredil proti korupciji. Vlada Davidovičeva je leta 1924 bila prva, ki je predložila zakon o korupciji. Radića takrat ni bilo v Belgradu, ampak se je s svojo gostobesednostjo zaletaval v Davidovičevo vlado, jo vrgel in tako onemogočil nadaljnji boj Davidovičeve vlade proti korupciji. To je Radićeva zasluga. »Kmetški list« torej tozadevno spet enkrat debelo laže. Ne bomo pa tudi ne pozabili, da je tudi ravno ta »Kmetški list« divje pisal proti Davidovičevi vladi, ki je hotela

uničiti korupcijo v naši državi in je tako skriv, da se je to strašno zlo pri nas tako razpaslo. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce! Gospodje okrog »Kmetškega lista« naj bi to upoštevali. Noben človek pri nas še namreč ni pozabil dogodkov iz leta 1924. Sicer pa tudi vemo, da bi korupcije v taki meri nikakor ne bilo, če ne bi g. Pucelj glasoval za centralistično ustavo, po kateri se vse komandira iz Belgrada.

Korošec je kapituliral ali modrost Kmetškega lista.

Druga modrost, ki je značilna za duševno obzorje nekaterih gospodov, ki pišejo v »Kmetški list« je pa tale: G. Radić je navajen vsakih 14 dni menjati svoje nazore. Tudi gospodje okrog »Kmetškega lista« so bili socialni demokratje, republikanci, avtonomisti, samostojni kmetje in so danes centralisti in radičevci. Kaj bodo jutri, sam Bog ve. Navajeni so torej »kapitulirali«, kakor oni pravijo, večkrat na leto. Ni jih sicer tega veliko sram, vendar bi jim bilo v tolažbo, če bi bila njih družčina večja. Zato se zmislijo v »Kmetškem listu«, da je na shodu v »Unionu« tudi Korošec kapituliral. Kaj je na tej veliki iznajdbi gospoda, ki se v »Kmetškem listu« izpreminja. Dr. Korošec je na shodu v »Unionu« govoril o tem, da mi Slovenci Srbov ne sovražimo, ampak, da smo le proti tistim Srbom, ki nam delajo krivice. Naš list je že mnogokrat pisal o tem, da srbskega ljudstva ne sovražimo, da vemo, da bo tudi kmetsko srbsko ljudstvo trpelo, če se ne izpréme razmere v naši državi. Kaj naj bi torej dr. Korošec povedal novega? Povedal je Srbom to, kar ve pri nas vsak somišljenik SLS. To imenuje »Kmetški list« kapitulacijo. Iz tega vsak razvidi, za kakšne backe ima »Kmetški list« svoje brave.

Radićevci — hrvaški in slovenski — so varuhi korupcije.

Še ene stvari ne smemo pozabiti. G. Pucelj in njegovi radičevci so v narodni skupščini glasovali za tak predlog proti korupciji, o katerem je jasno, da ne bo imel nobenega uspeha. Šest mesecev naj bi posebna komisija preiskovala, kdo je korupcionist, potem šele bi prišlo do tega, da

Tabor na Limbarski gori.

Vsej bližnji in daljni okolici naznanjamo, da bo v nedeljo 20. junija na Limbarski gori pri Moravčah velik ljudski tabor, in sicer ob 11. uri dopoldne. — Govorita dva poslanca in drugi govorniki. Vabimo vse k najobilnejši udeležbi.

ga primejo. V šestih mesecih pa vedo vsi korupcionisti, da se že davnaj lahko izmažejo. Dejansko se je radičevstvo torej postavilo v fronto korupcionistov proti onim, ki hočejo poštenje povsod. Nam je čisto prav, da so to storili, ker ne bodo mogli odslej več slepomišiti in ljudstva varati. Naj kdo še tako zavija oči in naj še tako svetohlinsko govori, če drži z radičevci, drži s korupcionisti in ta je na Slovenskem nemogoč.

Samo dve fronti sta sedaj: na eni strani v bratskem objemu tisti, ki hočejo izžemati državo: to so liberalci vseh vrst, na drugi strani pa fronta poštenjakov, ki bo tudi zmagala.

Izenačenje davkov.

Pod najlepšim imenom poskušajo radičevci in radikali novo obremenitev Slovenije. Predložen je zakon o izenačenju neposrednih davkov. Nobena stvar ne bi bila tako potrebna kakor ta zakon, saj vemo kolika bremena nosi Slovenija po krivici. Toda ta zakon o izenačenju delajo radičevci in radikali. Ti niso še nikdar prinesli ničesar dobrega našim pokrajnam. In res tudi zakon o izenačenju davkov v resnici davke na Slovenskem še povečuje. Tako bi se n. pr. osebna dohodnina po radičevskem načrtu pobirala še v večji meri, ker je zmanjšana tista vsota, pri kateri se začne ta davek plačevati. Načrt grozi, da se zviša tudi zemljiški davek. Zraven pa je prepuščeno finančnemu ministru, ki je vedno iz Stare Srbije (edina izjema je bila v Davidovičevi vladi), da more višino nekaterih davkov sam odmeriti. To je najnovjša dobrota g. Pucelja. To je Radićev dar Sloveniji. O tem vprašanju bomo seveda še pisali.

Belekrajine se jim hoče.

Naše liberalci, ki se sedaj imenujejo samostojni demokrati, čunjo odgovornost za neimerno težak položaj Slovenije, v katerega so nas spravili s svojo centralistično politiko. Čunjo vse naša, pod katero je našo ljudstvo, ker se ni vnel na demanji zemlji vsake odločitve oblasti in presenili in naš in oblast v Belgradu. Le ni v Ljubljani, ampak vse v Belgradu, od tam se naj o vsem odločuje, tam se naj o vsem sklepa, in od tam naj se o vsaki stvari in vsem kumandira. To je bilo prizadevanje liberalcev od početka. In te liberalce uprta gospoda dr. Žerjav in njegov poglavar Svetozar Pribičević.

Kako je bilo včasih...

Kdo vam je, Belekranjci, zgradil toliko lepih cest? Kdo je začel z vodovodi? Kdo je začel pomagati vinogradništvu in poljedelstvu na Belekranjskem? Ali ni vse to delal naš deželni zbor v Ljubljani? Ali nismo mi hoteli, da bi dobili zopet za vse Slovence tudi v novi državi tak deželni zbor, ki bi imel samo še večje pravice nego prejšnji kranjski deželni zbor? Za to smo se borili in to smo zahtevali. In to bi bili tudi dobili, če ne bi ravno Svetozar Pribičević in Žerjav z vso silo nasprotovala temu in se borila za to, da imej prvo in zadnjo besedo Belgrad, tudi o stvareh, ki so nam Slovencem skupne in ki bi jih mogli sami najbolje urediti.

Kako je sedaj.

Sedaj pa že osem let stoji vse delo. Doma si ne moremo pomagati, ker nimamo deželnega zbora. V belgrajski skupščini, kjer je imel najmanj šest let Pribičević s svojimi tovariši eno izmed prvih besed, tam se tudi ni nič napravilo. Z nekako naslado so centralisti odbijali vse zahteve Slovencev in tako je prišlo, da smo danes Slovenci vsled te centralistične politike, katere glavna zagovornika so bila tudi Pribičević in Žerjav, gospodarsko obnemogli in na robu propada.

Niti Slovenci ne smemo več biti.

Liberalci so uganjali najhujšo strankarsko politiko. Poštene Slovence so preganjali, uradništvo in učiteljstvo, ki ni hotelo trobiti v njihov rog, brez usmiljenja preganjali in prestavljali in venomer trobili pesem o narodnem in državnem edinstvu. Kaj misli dr. Žerjav in seveda tudi njegov pobratim Pribičević s to besedo o narodnem edinstvu, je dr. Žerjav prav dobro povedal v pismu, ki ga je pisal zunanjemu ministru Ninčiču in o katerem je mislil, da ne bo nikdar prišlo na beli dan, namreč, da imamo Slovenci samo svoje narečje. Potemtakem nimamo svojega jezika, torej nismo narodni Slovenci, ampak imajo samo Hrvatje in Srbi svoj srbohrvatski jezik, mi pa smo samo neka pritiklina, ki ji naj bo dovoljeno imeti samo neko domače slovensko narečje, ne pa pravega poštenega slovenskega jezika. To je glavni

in edini pomen njihove pesmi o narodnem edinstvu.

Kaj pa hočejo liberalci z državnim edinstvom, v katerega imenu preganjajo vse, ki neboje trobiti v njihov centralistični rog. Kdo pa je proti državi? Ali nismo mi vsi za močno, dobro urejeno in gospodarsko krepko se razvijajočo državo? To liberalci samo zaradi tega vpijejo, da morejo velikansko večino Slovencev érniti, grdit, poslati in jih denuncirati pri odločujočih kretnih v Belgradu. To je eno najgrših in najostudnejših dejanj teh ljudi. Mislimo, da so vsi pošteni in pametni Slovenci že naredili sodbo o teh ljudeh, ki jih sedaj vabijo hujskat in grdit v Slovenijo.

Brezverska zastava.

Kdo je še ta Pribičević in pa njegov sodrug Žerjav? To sta dva zagrizena svobodomisleca. Pribičević je sam izjavil, da je načelen svobodomislec. Žerjav je iste vrste človek, in si ne upa tega nikjer tajiti.

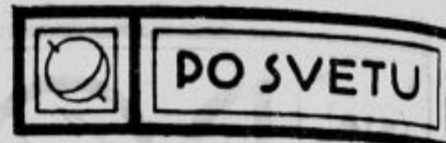
In vsa liberalna stranka je naravnost veri sovražna. Ali niso liberalci najhujše preganjali vse krščansko misleče učitelje? Ali niso najbrezobzirneje nastopili proti zasebnim šolam, ki so na verski podlagi? Ali niso hoteli uničiti škofijske gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano, ki je največjega pomena za naše ljudstvo? Ali niso isto delali proti zasebnim šolam? Ali niso ti ljudje navdahnjeni s popolnoma svobodomiselnim duhom, ki hočejo vpliv cerkve in verstva v javnem življenju popolnoma uničiti?

Šest let na vladi, uspeh — splošna beda.

To in še marsikaj drugega bi se dalo povedati o teh ljudeh in o njihovi stranki. Na vladi, kjer so sedeli skoro ves čas do danes, so se izkazali za popolnoma nezmožne. V enem so bili pa veliki mojstri, da so nastopali z vso silo proti zahtevam Slovencev, da so pomagali s svojo strastno strankarsko politiko k nezmožnemu osiromašenju in propadanju Slovenije in to vse v imenu demagoške, nestrpne, sovražne naravnost besne in povrh še hinavsko zavite agitacije o državnem in narodnem edinstvu. Ko so vse posledice te njihove centralistične in protislovenske politike čutili, pa skušajo valiti krivdo na druge, ker se bojijo odgovornosti in ljudske jeze. 22 poslancev je te stranke. O vseh stvareh se sedaj odloča samo v Belgradu. Zakaj ne uporabijo te moči v Belgradu, da bi stanje izpremenili? Zakaj hujskajo proti 20 poslancem Slovenske ljudske stranke? Zato, ker hočejo ljudi slepiti. Kjer je en sam parlament in kjer je strogi centralizem, tam odloča večina. Če jih je več, kakor nas od SLS, zakaj ne izpremene stanja? To naj povedo ljudstvu! Pa ne bodo povedali, ampak naprej lagali in slepili ljudi?

Kje je rešitev iz bede?

Mi pa vemo, da je edina naša rešitev iz tega obupnega stanja, da se prikopljemo do besede na svoji lastni zemlji. Zato se borimo proti morju nasprotnikov. Ker je naša stvar pravična bomo ta boj tudi nadaljevali, ker moramo to doseči, kar nam je potrebno, ker nočemo propasti.

Izvolitev novega predsednika poljske republike. — Zadnjega majnika je poljski parlament izvolil novega državnega predsednika. Izvoljen je bil z 292 glasovi proti 193 znani maršal Pilsudski, ki je z vojaško silo pregnal zadnjo vlado, vsled česar je prejšnji predsednik odstopil. — Toda na splošno presenečenje pa Pilsudski izvolitve ni sprejel. Pravijo, da je izvolitev odklonil največ radi tega, ker poljska ustava zelo omejuje pravice predsednika, ki se mora v vsem pokoriti volji parlamenta. Naslednji dan se je vršila nova volitev, pri kateri je bil izvoljen profesor Moscicki, ki je izvolitev sprejel in je tudi že prisegel. Moscicki se s politiko ni ukvarjal, pač pa je velik učenjak in je do prevrata poučeval na vseučilišču v Lvovu. Sedaj pa je bil ravnatelj tovarn za dušik. Novi predsednik je prijatelj Pilsudskega, kateri ga je priporočil za to mesto.

Spor med Anglijo in Egiptom. — Zmagata protiangleške stranke v Egiptu je zelo razburila Angleže, ki se boje, da se ne bi podjarmjeni narodi drug za drugim pričeli otrsati angleške nadoblasti. Resen spor pa je nastal med Anglijo in Egiptom še vsled tega, ker je egiptovska porota oprostila štiri Egipčane, ki so leta 1922 umoril angleškega vrhovnega komisarja Stacka. Vsled oprostilne sodbe je angleški vrhovni komisar v Egiptu pri vladi vložil ostro pritožbo, predsednik porotnega sodišča, ki je Anglež, je pa odstopil. Angleška vojna mornarica pa je dobila nalogo, da odpluje v egiptovske vode.

Na Portugalskem so zmagali revolucionarji. Poročali smo že o vstaskem gibanju na Portugalskem. Glavno mesto Lizbono so že zavzele vstaské čete. Ministre so pregnali, predsednik republike pa je zbežal. Vstasi nameravajo sestaviti vojaško vlado in uvesti diktaturo. Zaprlj so več poslancev.

Kitajci in Angleži. Na neki seji sveta Društva narodov je prišlo do ostrega spora med angleškim in kitajskim delegatom. — Anglež je Kitajcem očital tihotapstvo z opl

In vse pošteno, pametno in zavedno slov. ljudstvo bo stalo ob vihrajoči bojni zastavi Slovenske ljudske stranke. Vse vpitje, vse klevete in vse neresnice in tudi laži ljudi, ki se zbirajo pod zastavo naših liberalcev in ki so sedaj poklicali na pomoč poglavarja svobodomiselcev v naši državi našim očem ne bodo zameglili čistega pogleda na resničen položaj v državi in tudi ne bodo zlomili odporne sile ljudstva. Prihaja Radič med nas, da bi Slovence udinjal svoji politiki. Prihaja Pribičević z Žerjavom, da bi pregovoril ljudstvo za centralizem. Pa vsi ti bodo odšli kakor so prišli, ljudstvo bo pa ponosno dvigalo zastavo slovenskih pravic in zastavo boja za gospodarsko blagostanje v Sloveniji. To pomeni naš boj za besedo na svoji zemlji in za zakonodajo na svoji zemlji.

NOVICAR

Grozen požar v Prigorici.

Najstarejši ljudje, ne samo v fari, marveč v celi dolini daleč naokoli ne pomnijo take groze, kot je v noči od 31. maja na 1. junij ob 1. čez polnoči padla na našo lepo vas Prigorico, občina Dolenja vas. Ko je vse spalo v trdnem snu, se začujejo tožni glasovi plat zvona. »Ogenj v Prigorici! Užgal se je Merharjevega Jernejca ske-denj. Bil je par četrtnih žrtev groznega plamena, ki se je stezal od skednja do kašč, kozolcev vse po vrsti do konca vasi. Ko je bilo tu končano, je nepopisen vihar, ki je vstal z ognjem, zaobrnil strašne plamene jezike na drugo vrsto, kjer so stale same hiše. V trenutku je bila Grajnarjeva hiša v plamenu, ki se je razširil še na sosedne tri, potem pa je švignil ognjeni val po hišah v isti vrsti navzdol, v koji je bruhal po skodnjih prej navzgor. Vmes pa blisk, vihar pa, podžgan po silnem ognju je naraščal v tako grozovito silo, da največja množica gasilcev in še tako izborne brizgalne ne bi bile v stanu ustaviti razdivjano pošast. Tuljenje živali, jok nesrečnih vaščanov, obupni klici begajočih otrok, vpitje gasilcev in drugih reševalcev, vse to je bruhalo v grozno noč, kot da je napočilo splošno razdejanje. Svít groznega ognjenega morja se je širil na kilometre daleč, vihar pa je zanašal lažje ogorke čez Malogoro notri v dobrepoljsko in struško dolino. Ob treh je bil konec divjega plesa, ki je pustil nepopisno grozne sledove. 22 hiš je uničenih z opravo, obleko, hrano in vsem, kar je bilo v njih, le malo se je rešilo. Čez 30 skednjov je tako vpepeljenih, da niti kamen ni ostal, razkuhal se je in razpadel. Prav tako kozolci, katerih je bilo 24. Isto usodo je zadelo 9 kašč — le ena je ostala, ki je bila betonirana z železnimi

jem, nakar je Kitajec pričel kričati nad Angležem, da se Anglija hoče polastiti vse svetovne trgovine, da je na Kitajskem sovražstvo do Anglije vsak dan večje. Rekel je, da ne velja za dobrega Kitajca, kdor ne sovraži Anglije. Zapretil je tudi, da bo Kitajska razrdla vse mednarodne pogodbe, pa naj potem pride, kar hoče.

Preganjanje primorskih Slovencev je vedno hujše. Ni dosti, da so slovenski jezik vrgli iz vseh uradov in šol. Ne zadovoljijo se s preganjanjem slovenskih društev, sedaj še na izletih italijanske oblasti Slovencev ne dajo miru. Pred dobrim tednom je nekaj tržaških Slovencev napravilo izlet na Nanos. Za njimi so poslali policijske agente. Ko je nekaj Tržačanov prisostvovalo ustanovitvi prosvetnega društva v Škofjem, so bili aretirani in čez noč zaprti. Tržaški policijski ravnatelj je povabil predsednike vseh slovenskih prosvetnih in planinskih društev k sebi in jim ukazal, da morajo policiji naznaniti vsak izlet, dan, uro odhoda in cilj in ves program. Fašisti zahtevajo, da se razpuste celo slovenska športna društva, češ, da so protidržavna.

vrti, končno 20 svinjakov, 14 drvarnic in 2 lepa čebeljnaka. Živina še ni prehudo prizadeta, pač pa vozovi in razno hišno, obrtno ter poljsko orodje, obleka in razne potrebščine pri kmočkem gospodarstvu običajne. Čudoviti so nekateri slučajil Tako na primer je Hribarjeva kašča močno betonirana in ima železna vrata, ogenj ni mogel v shrambo, a vsled silne vročine je mast vsa scvrta in suho meso kot kost zvito! Pri sosednjem listniku pa je ogenj upepelil vrata in okna, a kadi so nedotaknjene, v sosedni listnici vrata in okna vse uničeno, ostalo pa je celo listje. Obok se je izkazal. Ali bo ostalo zidovje še kaj prida ali ne, se ne ve še! Na spodnji strani se je vendar neustrašenim gasilcem iz Dolenje vasi. Prigorice, Rakitnice, Ribnice, Jurjevce, Sušja, Dan ter Goričevasi, ki so bili takoj na mestu z brizgalnami, posrečilo ustaviti grozni val pri štev. 26, na zgornji strani pa je poleg neumornega dela gasilcev pomagalo še lepo košato drevje, da ni posegel divji plamen na hiše ob cesti in onkraj ceste. Posledice divjega požara so prežalostno pogorišče, kjer so prej stale lepe hiše. Vsled silnega strahu je po kapi zadeta umrla ženska, druga je sedaj v smrtnem boju. Za pomoč so se zavzele takoj okoliške in domače sosedne vasi! Prišel je na lice mesta veliki župan, okrajni glavar in par inženjerjev iz Ljubljane. Vlada v Ljubljani je za prvo pomoč določila 50.000 Din podpore. Poslanec Škulj se je z yso silo zavzel v Belgradu za pomoč. Notranji minister je določil 40.000 Din podpore, poljedelski 25.000 Din. Poslanec Škulj je govoril v parlamentu o silni nesreči in stavil nujni predlog za izdatno pomoč. Vsa zbornica je soglasno sprejela predlog, ki se je odkazal finančnemu odboru. Toda to je malo, saj se ceni škoda nad tri milijone Din. V soboto je prišel na pogorišče tudi knez Auersperg, na katerega se je naslovila prošnja za pomoč v lesu. Upamo, da bodo tudi druga srca pomagala z darovi lečiti grozno rano nesrečni Prigorici. Ustanovil se je odbor za pomoč pogorelcem v Prigorici, ki zbira darove v blagu in denarju, ker pogorelci sami ne bodo prosili po vaseh. Opozarjamo, da nekateri sleparji prosjačijo kot pogorelci darove, ki jih potem sami vporabljajo za svoje namene, zato darove pošiljati le na odbor! Upajmo, da z božjo pomočjo in pomočjo dobrih ljudi vsaj malo čimprej zaelimo grozni udarec lepi Prigorici! Prosimo!

Odkritje spom. plošče

v rodno hišo dr. J. E. Kreku pri Sv. Gregorju 25. julija t. l.

bo ena največjih in najveličastnejših prireditelj v tem letu. Slavnostni govor bo imel g. dr. A. Korošec. Sodelovalo bo tudi glasbeno društvo »Ljubljana«, ki bo imelo popoldne koncert na prostem. Iz Ljubljane bo pripeljal udeležence poseben vlak.

Prosimo vsa društva, da opuste ta dan vsako prireditev. Za vsa prosvetna društva ribniške, kočevske in cerkniške dekanije je udeležba obvezna. Tudi vsa ostala slovenska prosvetna društva naj so udeležbe, če ni mogoče polnoštevilno vsaj po zastopnikih, da počaste spomin svojega ustanovitelja. Vabimo k polnoštevilni udeležbi vse občinske odbore z župani iz celega kočevskega okrajnega glavarstva.

d V Ameriko. Pretekli petek je odpotovalo v Ameriko na evharistični kongres 31 Slovencev. Prvotno je bilo priglašenih blizu 160; radi strogih odredb ameriške vlade pa se število skrčilo na 31.

d Kdo je zadel dobitke Stadionske loterije. Ker so bile skoro vse stadionske srečke razprodane, je samoposebi umevno, da so bili zadeti skoro vsi dobitki (494), glavni dobitki (9) pa prav vsi. Glavni dobitek sobna oprava v vrednosti 25.000 dinarjev je zadela Vzemna zavarovalnica, drugi glavni dobitek, motorno kolo v vrednosti 20.000 dinarjev g. Matasovič, uradnik neke hranilnice v Djakovem na Hrvaškem, tretjega, nevestino opravo g. Franc Oblak, trgovec na Rakeku, četrtega, srebrni servis v vrednosti 10.000 dinarjev, železniški uradnik v Mariboru, petega, šivalni stroj v vrednosti 5000 dinarjev, hiralnica v Ljubljani.

d Kraljevo kronanje. Govori se, da bo kralj Aleksander slovesno kronan to jesen. To kronanje bi se izvršilo v zgodovinskem samostanu Žiči, druge svečanosti pa v Belgradu in Zagrebu. Kronanja se morda udeleži tudi italijanski kralj, ker sta obe rodbini v sorodstvu, gotovo pa še ni.

d Ali bo že enkrat konec rovarjenja proti gospodarskim podjetjem? Ljudje, ki besno sovražijo SLS, pa ji ne morejo politično blizu, so se spravili nanjo od gospodarske plati, češ, če ji poderemo zadružništvo, poderemo njo samo. Pri tem jih prav nič ni skrbelo, kakšna ogromna škoda lahko zadane vse ljudstvo, ako se začne majati zaupanje v zadružništvo. To početje je bilo tembolj obsodbe vredno, ker je temeljilo največ na lažeh, deloma na nevarnih pretiravanjih. Tako je lansko leto pod vplivom gotovih krogov, ki že par let zastrupljajo javno mnenje z raznimi neresnicami in govoricami o našem zadružništvu, izšla v Blasnikovi tiskarni knjižica, v kateri so bili hudi napadi na Vzemno posojilnico, Zadržno gospodarsko banko itd. Ti zavodi so oziroma bodo še tožili Mihaela Rožanca, lastnika tiskarne, ker jim pisec knjižice ni znan. Mihael Rožanec ni mogel ničesar dokazati, kar je trdil — nasprotno: strokovnjaki, ki so po sodniškem nalogu pregledali knjige Vzemne posojilnice, so našli, da je vse v najlepšem redu in trdno zanesljivo. Mihael Rožanec je bil obsojen po tiskovnem zakonu na tri tedne ječe, na kazen 5000 Din, na odškodnino 5000 Din in povrnitev sodnih stroškov. Nadaljnje

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & F. SKABERNE — Ljubljana, Mostal trg 10

obravnavane se bodo še vršile. Upamo pa, da bo sedaj enkrat vendar to brezvestne gospodarske gonje, ki lahko povzročijo milijonske škode, konec. »Slovenski narod« je moral preklicati svoje laži o Gospodarski zvezi in o zadrugi v Kropi, Rožanec je namesto onega junaka, ki je knjižico spisal, obsojen — ali ni sedaj dovolj nauka? Gospodje, dajte si to dopovedati in ne rušite tega, kar je v teh težkih časih še edina svetla in trdna točka slovenskega ljudstva.

d Popravljen krivica. Liberalci imajo v svoji brezvestnosti to grdo navado, da neprestano lažljivo napadajo naše gospodarske zavode, da bi s tem škodovali SLS, ker ji drugače ne morejo blizu. Pri tem jim je vseeno, če radi takih napadov podjetje lahko trpi veliko škodo. Tako je pred nedavnim Slovenski narod napadel Prvo žebeljarsko in železoobrtno zadrugo v Kropi. Zadruga, ki ne more in ne sme trpeti da bi se o njej razširjale laži, je vložila tožbo. Ker Slovenski narod ni mogel dokazati svojih trditvev, je prosil za poravnavo, katero mu je zadruga dovolila pod pogojem, da plača vse stroške ter prinese preklic, kar je »Slovenski narod« moral storiti.

d Na Stadionu v Ljubljani bo 27. junija orlovska prireditev ljubljanske ekspoziture. Dopoldne bo zbirališče na Medija-tovem dvorišču in v najbližji okolici, ob 9 bo sv. maša pri sv. Jožefu; po maši obhod po mestu; popoldne ob pol štirih pa javna telovadba na Stadionu. Pri orodni telovadbi nastopijo tudi člani ljub. ekspoziture, ki bodo tekmovali na mednarodni tekmi v Rimu. Gotovo bo tudi zelo živahna in privlačna točka štafeta tekma med okrožji. — Polovična vožnja je dovoljena. Udeleženci dobe izkaznice za polovično vožnjo pri domačih orlovskih odsekih. Izkaznica stane 1 Din. To izkaznico bo treba dati v Ljubljani pri prireditvi na Stadionu žigosati. Vozni listek se kupi pri domači postaji cel do Ljubljane, prosite pa za žig. V Ljubljani voznega listka ne smete oddati. — Ravnokar je minila stadionska loterija. Gotovo ste tudi pri vas imeli srečke, morda je celo kdo zadel, če pa ni zadel, ga bo gotovo zanimalo, kakšen neki je ta Stadion. Zato pridite vsi in oglejte si ga! Ograjen je že skoro ves Stadion!

d 50.000 brezposelnih je v naši državi. Za naše razmere je to velikansko število. Žrtev centralizma in z njim zvezane korupcije.

d Moderna ura. Rudnik v Trbovljah je naročil za svoj obširni obrat uro, kakršna se ne dobi kmalu in nikjer v naši državi. Uro bo gonil električni tok, avtomatično se bo sama sprožila ob času klicanja delavcev na delo in z dela. V slučaju požara bo treba na gotovih mestih pritisniti samo na električni gumb in sirena bo že dala znamenje, v katerem kraju da je požar. V ta namen se bod okraji razdelili in bodo označeni s številkami. Ura je izdelana jako precizno, čas bo natanko kazala in če bi slučajno tok odpovedal, ima ura napravo, da bo tekla naprej.

d Bratovščina sv. Rešnjega Telesa je založila lične podobice z molitvijo za srečen uspeh evharističnega kongresa v Čikagi. Na podobicah so navedeni tudi odpustki, ki jih morejo dobiti vsi verniki po

vsem svetu, ki se vsaj v duhu udeležijo kongresa. Podobice se dobivajo v prodajalni Kat. tisk. društva (Ničman) v Ljubljani. Podobica stane eno krono. Kdor želi večje število, jih naroči lahko tudi naravnost pri Bratovščini sv. Rešnjega Telesa v Ljubljani.

d Ugodna prilika! Liberalci, ki hoče postati iz zagrnjenega centralista navdušen avtonomist, naj prepleza enkrat cesto s škofjeloške postaje v Škofjo Loko. To je dobesedno globoko razorana njiva — brez vsakega pretiravanja. Če se je kar na clem sredi ceste prevrnil voz desek, je s tem dovolj povedano. Ko smo imeli svoje gospodarje v Ljubljani, smo imeli za jako majhen denar ceste, ki so bile kot mize ravne in gladke. Danes imamo pa za velik denar — veliko korupcijo. Živijo dr. Zerjav in Pucelj, ki se borita za centralizem vidovdanske ustave!

d Kmetje štrajkajo. Belgrajski okoliški kmetje, ki v glavnem zalagajo belgrajski trg s črešnjami, so stopili v štrajk in ne dovažajo več češenj na trg. Vzrok leži v sporu med njimi in prekupčevalci. Cene so takoj poskočile od 4 Din na 11—12 Din.

d Novice v slikah so priložene današnji številki Domoljuba.

d Nagrade. Iz Amerike so poslali 10 zlatnikov po 5 dolarjev, ki jih dobe najboljši razprodajalci srečk loterije izobraž. društva na Breznici, ki se vrši 8. septembra 1926, ki ima nad 500 krasnih dobitkov v vrednosti nad 50.000 Din. Pišite izobraževalnemu društvu na Breznici p. Zirovnica, da Vam pošlje srečke. Vsak razprodajalec dobi brez ozira na ameriške zlate nagrade na vsakih 10 prodanih srečk še eno po vrhu.

d Proti samomoru. V rimskem senatu je govoril Crispolti o žalostnem dejstvu, da se množe samomori in da bi morala vlada kaj ukreniti proti temu. Posebno zlo je, da se končujejo tudi nedorasli ljudje. Najboljše sredstvo proti temu zlu, pravi Crispolti, je verska in нравna vzgoja; toda ona deluje le počasi. Vlada pa mora tudi v svojem območju kaj ukreniti s posebnimi zakoni. V javnosti se smatra samomor za najbolj primerno rešitev iz težkih zapletkov življenja. Še več: v nekaterih slučajih se smatra celo za dolžnost, ubiti samega sebe. S tem, da se kdo umori, pridobi celo v očeh javnosti nekak ugled in »reši izgubljenost čast«. Vse dere za njegovim pogrebom, prinaša cvetje, daruje vence in ga hvali. Posebno, če se končajo nečistniki in prešestniki, je vse ginjeno in solzno. Na tak način se greh izgovarja, hvali, odobrava in povzdiguje k javnem češčenju. To pa zavaja še druge, da podobno žive in podobno končajo s samomorom.

Javno mnenje popolnoma visi na časopisu. Zato imajo glavno krivdo tisti časopisi, ki slučaje samomora popisujejo v dolgih romanih in samomorilce rišejo občinstvu kot vzorne ljudi in blage duše. Pa še slike samomorilcev prinašajo kakor podobe slavnih oseb. Senator Crispolti zahteva, naj vlada, ki ima veliko moč nad časopisjem, raztegne cenzuro tudi na take reči.

Ta nastop krščanskega senatorja je imel svoj dober učinek že tudi v Trstu.

Ko sta se oni dan dva prešestnika končala z električnim tokom, je oblast prepovedala častni sprevid in listi so brž obrnili zaslavo, obsodili greh in samomor ter izročili sočutje zapuščenim vdovi in otrokom, namesto da bi javkali in vzdihovali za onima dvema, kakor je bila doslej navada.

d Pismo iz Francije. Gotovo so bralci »Domoljuba« radovedni, kako se nam Slovincem tukaj v tujini godi. Seveda dela ne manjka, posebno sedaj na poletje, pač pa nas drugače natvezajo. Dela se prav tako, kot se je pred časom. Frank vedno pada, živež je vedno dražji, mezda pa je ostala ista, kot je bila. Gospodje kapitalisti si delajo ogromne dobičke iz nas revežev. Ako hočeš tu dejati kak frank na stran, si ga moraš pristradati, ako pa hočeš stanu primerno živeti, ti pa ravno tvoj zaslužek poide ali pa ti še primanjkuje. Zato ne nasedajte raznim agentom, kateri vas vabijo in pregovarjajo za v Francijo, ker oni imajo le dobičke od tega. Kdor je primoran se izseliti, se najraje prej obrne na kakega svojega prijatelja za pojasnila. Tudi jaz Vam pošljem proti mali odškodnini natančnejša pojasnila. Otrin Jožef, Algrande, Rue National L. Moselle, France.

d Umrl je v ljubljanski bolnici za vnetjem slepiča mladi koprivniški župnik g. Janez Sadar. Bil je zelo izobražen mož, z globokočutečim srcem in finim občutom. Pokoj blagi duši!

d Umrl je v Hajdini pri Ptujju ondotni župnik g. Gašper Zrnko. Pokojnik je bil radi svoje ljubeznivosti in dobrohotnosti zelo spoštovan. N. v m. p.

d Pri košnji ga je zadela kap. 7. junija je v Teharjih pri Celju zjutraj pri košnji nagloma umrl spoštovani veleposestnik Krael Gorišek. Zadela ga je kap. Svoj čas je bil več let župan.

d Smrtna nesreča. V noči od petka na soboto se je smrtno ponesrečil 61 letni Jožef Dachs, uslužben pri tvrdki Ragatsch v Franciškanski ulici v Mariboru. Hotel je ponoči nakrmiti konje ter splezal po lestvi na hlev, da nameče skozi odprtino seno. Pri tem je tako neprevidno stopil, da je padel skozi odprtino na stropu na kup sena v hlevu. Pri padcu je udaril z glavo po tleh ter si zlomil tilnik. Našli so ga zjutraj mrtvega, ležečega na kupu sena.

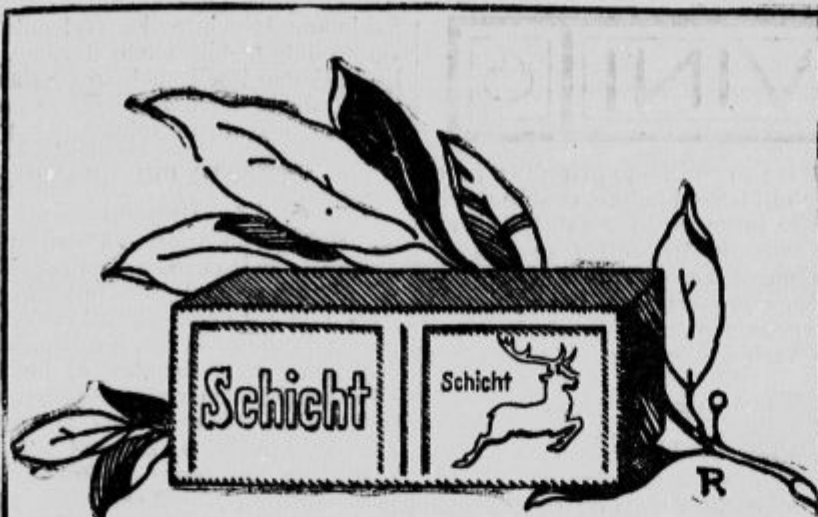
d Zopet strela dva ubila. V Ptujju je v mestnem parku zalotila huda ura tri vajuence, ki pa niso parka zapustili, temveč pod drevesom čakali konca. Kar trešči v drevo, dva fanta obležita mrtva, enega pa je strela vrgla daleč od drevesa ter ga omamila. Mrtvima je strela sezula po en čevljev.

d Toča je dne 28. maja oklestila vinograde in sadovnjake v okolici Vidma pri Krškem. Škoda je zelo velika.

d Vihar in toča sta 29. maja divjala v Šmartnu pri Slov. gradu. Škoda je zelo velika.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačvine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Vsi hočejo kupovati Schicht-ovo milo.

Nekateri se dajo prepovoriti, da vzamejo druga pralna sredstva

Velika večina pa vstraja na tem, da uporablja le pravo Schichtovo milo.

Kateri so pametnejši?

Previdni!

Vedo namreč, da more enkratna uporaba manjvrednega mila več škoditi, kakor je mogoče vse leto prihraniti na ceni mila.

Liberalci in samostojneži so rodili centralizem, centralizem je rodil korupcijo, korupcija je rodila bedo.

poškodovala mnogo blaga po kletih in skladiščih. V Kamenici sami je vihar povzročil ogromno škodo. Voda je drla z bregov ter seboj nosila različne predmete, ruvala je drevesa in celo rušila koče. Električna je morala ustaviti obrat in delavci so presekali žice, da ne bi prišlo do večje nesreče. Na poti Kamenica—Ledinci je voda porušila kameniti most in odnesla tudi mnogo brzojavnih drogov. Povodenj je odnesla iz neke hiše v Kamenici mlado deklico in ženo, ki je stala na cesti. Doslej je ugotovljenih 9 človeških žrtev, porušenih je pet hiš in močno je poškodovana železniška proga od Kamenice proti Ledincem.

d Silna nevihta je završala nad Trstom v torek nekako ob polenajstih. Vsula se je nenavadno močna ploha, gnana od severa in pomešana s sodro. Naenkrat so se kanali zamašili z nanešenim blatom in ulice so postale vodne struge. Ponekod niso mogli pešci naprej. Okoli južnega kolodvo- ra je nastalo široko jezero, enako tudi na dvorišču velike vojašnice in po drugih kra- jih. Na trgu je vihra razmetala stojnice in videti je bilo, kako je plaval jerbas po uli- cah. Prekinjena je bila tudi električna raz- svetljava in tramvaj za celo uro.

d Romanje na Trsat. Kat. prosv. dru- štvo na Homcu tem potom sporoča vsem priglašencem za romanje na Trsat, da je polovično vožnjo na Sušak ministrstvo sa- obračaja dovolilo. Zavzel se je za to g. po- slanec Štrein. Kakor hitro dobimo od glav- ne direkcije državnih železnic še dovolje- nje za poseben vlak, kar upamo v neka- terih dneh, potem damo takoj natisniti iz- kaznice in jih razpošljamo vsem prigla- šencem. Oni, ki še niso poslali 50 Din za parnik in društvene stroške, naj to čim prej store. Kogar veseli, da poroma na lep! Trsat in napravi prijeten izlet na Jadransko morje, je še čas za prigrasitev. Naslov: Kat. prosvetno društvo na Homcu, p. Domžale.

d Življenjepisi sv. Alojzija v tisku. Le- tošnja 200 letnica kanonizacije sv. Alojzija bomo Slovenci pač najlepše proslavili, če bomo naši mladini v čim največjem številu dali v roke lepo življenje sv. Alojzija, ki izide te dni v zalogi Glasnika, Zrinjskega c. 9 v Ljubljani. Živ- ljenjepis bo obsegal okoli 200 strani in bo knjiga fino opremljena; dodane bodo slike na umetniškem papirju. Kar smo Slovenci imeli doslej življenjepisov Alojzije- vih (g. kanonik Stroj jih v Glasniku št. 6 našteva), so vsi že davno pošli in so bili deloma jako skromni. Zato smo uverjeni, da smo slo- venski mladini in vsem njenim prijateljem ustregli, če smo izdali za mladinski jubilej ta novi življenjepis: to bo za 200 letnico mladini krasno darilo in najlepše počit- niško berilo. Tudi naše knjižnice, Mar. družbe, Orli in razne mla- dinske organizacije bodo v tej knjigi dobili nov zaklad, ki bo prinašal trajne sadove.

d Grozen dvojni umor pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Jožef Kos, posestniški sin v

d Strela zažgala hišo. V petek, dne 4. junija popoldne je udarila strela v go- spodarsko poslopje kovača in posestnika Galufa na Vodenovem na Štajerskem. Po- žar je uničil poslopje do tal.

d Nevihta s točo nad Mariborom. — V ponedeljek popoldne je razsajala v Mari- boru in okolici naravnost katastrofalna ne- vihta s točo, kot je ne pomnijo najstarejši ljudje. Popoldne okrog 2 se je nenadoma pooblačilo nebo in med strašnim grmenjem je pričela padati toča, debela kot orehi. Padala je le kakih 10 minut. Toda v tem kratkem času je napravila strahovito ško- do. Toča je klestila veje z dreves, pobijala stekla v oknih in opeko na strehah, najbolj pa je pustošila po poljih in vrtovih. Za točo pa se je vsul gost dež, ki je nenadoma poplavljal celo mesto. Voda je od parka lila po vseh cestah proti Dravi. Vejevje, ki ga je voda nosila seboj, je hitro zamašilo vse kanale, nakar je voda udrla v kleti. Voda je udrla tudi v kapelico v gradu, kamor je nanesla veliko prsti in peska. Nevihta je prišla po Dravski dolini od koroške strani in se divjala naprej proti št. Ilju. Toča je

zadela najrodovitnejše kraje v okolici Ma- ribora. Zlasti hudo so oškodovani vino- gradniki. Letošnja letina že itak ni kazala dobro, toda toča je vinogradnikom podrla še zadnje upanje. V mestu samem je trpel največ mestni park.

d Velikanska vremenska neozgoda v Novem Sadu. Ponoči dne 25. majnika je v Novem Sadu in okolici divjalo strahovito neurje. Vihar je porušil več hiš in podrl zlasti mnogo brzojavnih drogov. Dolina Kamenice je bila povsem poplavljena. Po- vodenj je zahtevala tudi devet človeških žrtev ter je povzročila večmilijonsko škodo. Mesto Novi Sad samo je bilo radi neurja tekom ene ure poplavljen. Prebivalci so morali reševati najpotrebnejše stvari iz kleti in pritličnih stanovanj. Vse varnostne odredbe so bile brezuspešne, ker je trajal neprestano strahovit nali, kakor da bi se bil oblak utrgal. V Jakšičevi in Nikolajev- ski ulici je stala voda pol metra visoko. Ves promet po teh ulicah je bil ustavljen. Škoda v Novem Sadu vsled strahovitega neurja je ogromna. Okoli 8 zvečer je bilo skoro vse mesto poplavljen in je povodenj

PO DOMOVINI

SMARTNO OB DRETI.

(Ustanovni občni zbor Prosv. društva.)

Nestrpnega dopisnika iz Šmartna ob Dreti vabim na ustanovni občni zbor Kat. prosvetnega društva dne 20. jun. t. l. po sv. maši pred župnišče, kjer bo zvedel za nabrani denar, da ne bo grdo sumničil požrtvovalnih fantov, ki so gotovo več storili za delovanje društva kot on. Drugič pa naj ne strelja za hrbtom, temveč naj pokaže toliko poguma, da se bo osebno predstavil, ali pa podpisal s polnim pravim imenom, ker drugače ne bode nihče uvaževal njegovih besed. — Prav posebno pa vabim vse prijatelje prosvete: pristopite k našemu društvu in sodelujte z nami! — Franc Stiglic, župnik.

STRANJE PRI KAMNIKU.

Poročila se je zadnji dan maja Frančiška Prodnik z Alojzijem Kumar. Poroka s sv. mašo je bila ob enajstih. Pri tej sta ženin in nevesta, kakor tudi družica sestra Angela, sprejeli sv. obhajilo. Bog daj novemu paru obilo sreče.

IZ TRŽIŠČA NA DOLENJSKEM.

(Orlovska prireditev.)

V nedeljo dne 13. junija se vrši v Tržišču orlovski tabor za trebanjsko orlovsko okrožje. Po prihodu vlaka sprejem, nato spreved, ob 11. sv. maša, po maši slavnostno zborovanje, nato kosilo. Ob 3. popoldne javna telovadba s peštrim sporedom, bogat srečolov, petje itd. Polovična vožnja na progi Ljubljana—Št. Janž dovoljena. Kakor

Spodnjih Zerjavcih, se je poročil nedavno z Antonijo Kurnik, ki je podedovala po leta 1925. umrli Ivani Tomažič, posestnici v Jurjevskem dolu št. 53 navedeno posestvo. Dotična hiša je blizu Sv. Jurija, oddaljena kakih 15 korakov od okrajne ceste, ki vodi proti Sv. Jakobu. Dne 30. maja je prišel v dotično hišo, v kateri sta stanovala navedena zakonca čisto sama, posestnik Jan. Krautič iz Malne. Nudil se mu je strašen prizor. Jožef Kos je ležal v drugi sobi, kjer je spal s svojo ženo, na tleh mrtev s strašnimi ranami na glavi in hrbtu. Bil je v spodnjih hlačah in srajci. V postelji pa je ležala mrtva žena Antonija, ki je bila na pol odeta, oblečena pa samo s srajco. Imela je na glavi tako rano, da so izstopili možgani in se razlili po postelji. Tudi je več ran po rokah in drugih delih zgornjega telesa. Rane so očitno prizadete s sekiro. Da bi se izvršil roparski umor, ni podatkov, ker se je še našla v gospodarjevi obleki, ki je ležala na mizi, vsota 115 Din. Strašen umor se je moral izvršiti vsekako v ranih urah dne 30. maja. Kako je prišel storilec v notranje prostore, se še ne ve.

Rad korupcije so se stegli. V neki belgrajski kavarni so modrovali o korupciji. Eni so bili za, drugi proti. Zapleteno vprašanje so začeli reševati z nožmi. Enega so precej oklali. Končno je prišla policija in rešila vprašanje o korupciji.

je razvidno iz priprav, bo to prireditev prve vrste. Prijatelji naše mladine, pridite v prijazno Tržišče in ne bo Vam žal, bližnji na okrašenih vozovih. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu, ker je tudi za slučaj slabega vremena preskrbljeno, da se bo prireditev izvršila v pokritih prostorih v zadovoljstvo vseh udeležencev. Na svidenje v Tržišču.

NAKLO.

(Orlovska prireditev.)

Orlovsko društvo je priredilo dne 16. t. m. akademijo. Naša mala dvorana je bila nabito polna. Uvod je bil ginljiv. (Dr. Krek vzbuditelj vojske kralja Matjaža, oziroma orlovske organizacije.) Med izvajanjem telovadnih točk je nastopil tudi naklanski pevski moški zbor pod vodstvom domačega g. kaplana Fr. Vavpotiča. Izvajal je 10 pesmi. Posebno pa nas veseli sodelovanje brata Javha s Kokrice v njegovih vzorno izpeljanih deklamacijah kakor tudi v vlogi dr. Kreka. Zadovoljni bomo, ako nas še večkrat obišče s kakim sličnim proizvajanjem. V zaključek so se igrale štiri burke, kojih zadnja (Brez zajtrka) je bila polna smeha.

D. M. V POLJU.

(Blagoslovitev orl. prapora.)

Orlovski odsek bo 4. julija praznoval blagoslovitev prapora združeno s praznovanjem 20 letnice obstoja. V ta namen bo celodnevna prireditev s sledečim sporedom: 1. ob 8 zbirališče pred Ljudskim domom, 2. ob 9 sv. maša, blagoslovitev prapora; 3. po sv. maši tabor, poklonitev umrlim članom, 4. spreved, 5. ob pol 4 telovadba na travniku g. župnika, 6. po telovadbi prosta zabava na vrtu Ljudskega doma. Vabimo vse bližnje odseke in nam sorodna društva, da se slavnosti obilno udeležijo. Prosimo odseke tudi za pismeno sporočilo udeležencev glede kosila.

SMARTNO OB SAVI.

(Razno.)

Tudi pri nas smo zadnji čas dobili nove zvonove. Na dan posvečevanja nam je naš g. kanonik Šiška govoril prav lepo o pomenu novih zvonov. Dasi smo mi zadnji in jih imajo že povsod drugod prej, jih je bilo tudi sedaj težavno spraviti skupaj. Imeli smo tudi popravilo pri naši cerkvi, ki je danes tudi vsa preurejena. Prenovljen imamo veliki oltar, prižnico, mali stranski pa je cel nov, na cerkvi novo strešno ogrodje in je znotraj in zunaj prebeljena. Za nas so bile to velike vsote. Vse to se je naredilo zato, ker se zavedamo, da imamo tudi redno vsako nedeljo sv. mašo. Našo cerkvico imamo sedaj urejeno. Le eno bi bilo še potrebno za nas: da bi imeli kakega stalnega gospoda. Imamo pa še mi Šmarčani eno veliko napako, ki spadamo k fari sv. Petra, naše ranjke pa nosimo k D. M. v Polje, s čemer imamo tako neprijetna pota. No tudi ta misel je že marsikateremu prišla, da bi imeli sami zase pokopališče.

Saj imamo že pripravljen svet za to. Kakšno veliko delo bi bilo s tem storjeno. V nedeljo pa bomo imeli spet drugo slavnost, ko bomo odkrili slovesno ploščo našim padlim vojakom v svetovni vojni.

TRBOJE PRI KRANJU.

(Razno.)

Mala je naša fara, zato se je tudi Domoljub le bolj poredko spomni. Ponaša se pa lahko s svojimi dobrotniki, ki posvetijo mnogo dobrot domači župni cerkvi. Tako je posestnik Janez Jerše, po domače Zlatičev oče, poleg malih bander, ki jih je napravil že pred časom, napravil na svoje stroške tudi mašno obleko, za kar mu je vsa fara prav zelo hvaležna. Že pred leti pa je naš vaščan in naš faran g. Rudolf Komurka prav okusno poslikal cerkev na znotraj. — Tudi na polju prosvete ne počiva, v kolikor to dopuščajo razmere pri nas. Tukajšnje izobraževalno društvo je uprizorilo v nedeljo 6. junija igro »Revček Andrejček«, ki je prav izvrstno izpadla in bila dobro obiskana kljub veselicam in obredom sv. leta v okolici. Za velik trud in požrtvovalnost v tem se moramo zahvaliti vsem igralcem in igralkam in našemu režiserju Antonu Bonča; predvsem pa gre najlepša zahvala g. Rudolfu Komurka, ki je veliko požrtvovalnega storil pri napravi našega odra ter dal za prireditev na razpolago svoje prostore in na ta način veliko pripomogel našemu siromašnemu društvu, ki je še brez lastnega doma.

BREZJE PRI DOBU.

V nedeljo dne 13. t. m. se vrši pri tukajšnji podružni cerkvi odkritje spominske plošče v svetovni vojni padlih vojakov-domačinov. Ob 10. dopoldne je sv. maša, potem pa odkritje plošče na pokopališču.

SMARTNO OB SAVI.

V nedeljo, dne 13. t. m. bo pri nas slovesno odkritje spominske plošče v svetovni vojni padlih vojakov za vas Šmartno, Obrlje in Hostje. Ob 9 sv. maša, katero bo daroval č. g. vojni kurat Bonač. Po sv. maši blagoslovitev plošče, na kar bo sledilo več govorov in par deklamacij. Govorita tudi predsednik Zveze slovenskih bivših vojakov g. Colarič in č. g. Bonač.

ŽALINA.

(Smrt moža.)

Dne 29. maja je umrl v ljubljanski bolnici 51letni Ivan Zrnec, vreden, da se ga spomni tudi »Domoljub«, katerega je tako rad čital. Po poklicu je bil čevljar. Bil je jako vselega značaja, šaljiv in zato zelo družaben; kamor je prišel, so ga bili veseli. Kar pa je najbolj značilno zanj, je to, ker je bil pevec-tenorist nad 30 let pri cerkvenem petju. Vsled tega ga bode pevski zbor ohranil v prav dobrem spominu. Dalje je bil izboren lovec in član gasilnega društva. Želim mu večno petje pri Bogu, ženi in otrokom pa iskreno sožalje!

SV. OZBALD OB DRAVI.

V naši mali zagorski vasi do zdaj še nismo imeli nobenega društva, nobene zveze. Vse pusto in žalostno, samo v kakšni zaduhli gostilni se sliši zamolklo

petje in vriskanje. Včasih se je dogodil tu-patam tudi kak pretep.

Da bi se vsaj nekoliko omejilo duševno propadanje, smo ustanovili dne 28. marca t. l. Zvezo slov. vojakov iz svetovne vojne, ki ima prvi namen moralno dvigniti v pijanost zabredene nesrečneže ter jih spraviti na pravo pot.

Drugi namen ima zveza postaviti spomenik v vojski padlim rojakom. Na dan ustanovitve se je priglasilo takoj 12 članov, nakar je bil izvoljen odbor. Dozdaj je pristopilo že 8 novih članov, upamo, da bodo še drugi v kratkem pristopili. Za delo in požrtvovalnost se je zahvaliti gospodu nadučitelju. — Prve dni meseca maja smo dobili g. župnika, a naše veselje se je takoj spremenilo v žalost, zakaj dobili so povelje oditi v neko drugo župnijo daleč doli nekam proti Zagrebu. Tako smo spet brez domačega g. dušnega pastirja. Daj Bog, da bi kmalu drugega dobili

K DOPISU IZ AJDOVCA.

V zadnji številki »Domoljuba« dne 4. junija t. l. se je oglasil neki »občinski tepček«, ki mu je pa malo drugače ime kakor pa Štefek, kako, za sedaj zamolčim. Ta tepček je imel namreč čudne sanje, češ, da priredi društvo »Škrjanček« dne 8. junija igro »Štefek občinski tepček«, da pri njej sodeluje tamburaški zbor in da bo istega dne razstava ženskih ročnih del in kuhinjskih izdelkov. Ker ta tepček očividno ne loči svojih sanj od resničnih dejstev, kot je navada pri tepčkih sploh in ker se je hotel postaviti, je to svojo novost dal takoj priobčiti v »Domoljubu« (v »Domoljuba« pač zato, ker tu ni drugih listov). K tej podlosti, katere namen je prav jasen, nekoliko razlage:

Društva »Škrjanček« pravzaprav tu ni več razen imenoma, ker ne deluje. Če ima vpisanih nekaj imen, to ne pomeni nič. Še tabla z njegovim napisom je te dni nekam izgubljena. Pevsko in tamburaško društvo, ki sem ga začel v zadnjem času, pa nima s »Škrjančkom« nič skupnega. Tamburaški je za tepčkove ušesa že prijetne melode. Tepček in njegovi nočni bratci kažejo silno zbor je imel šele par vaj, pa menda igra zanimanje za glasbo. To pričajo prislonjene estve na okna in poteptana tla pod njimi. Škoda le, da se boje svetlobe, kot ščurki in zato proizvajajo svojo umetnost le v temi pod okni na ustnične piščali.

Razstava ročnih del šolskih otrok in gospodinjskega tečaja, ki je že lansko leto pokazala lepe uspehe, se bo pa tudi letos vršila, čeprav se je tepček glede datuma nekoliko zmotil. Na to razstavo pa povabimo tudi tepčka z njegovimi bratci vred, morda se bo pa le obližnil ob pogledu na sladke torte.

H koncu pa pripomnim: Čim slajši je sad, tem raje ga glojejo ose. Povsod se poleg pametnih ljudi najdejo razne coklje, ki ovirajo napredek. Razsodni svet gre vkljub temu naprej, coklje pa ostanejo v blatu. — Avg. Clemente, šol. upravitelj.

SELCA.

Pred letom smo se poslovili po osemnajstletnem bivanju v naši fari naš prečastiti g. župnik Janez Kepec. Pred enim

mesecem so nas pa zapustili g. Kaplan Ivan Poljanec. Bili so nad 6 let med nami. Bili so goreč pridigar, neumoren pevec, neutrudljiv voditelj mladinskih organizacij, goreč širitelj misijonske misli, vnet predsednik izobraževalnega društva. Pod njegovim predsedništvom se je prenovil naš oder, da mu je na deželi težko dobiti para. Igralce je izobrazil, da so kos tudi najtežji nalogi. Božji blagoslov naj Vas spremlja pri bodočem dušnem pastirovanju.

D. M. V POLJU.

(Razno.)

Procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa se je vršila kljub slabemu vremenu skoraj nemoteno, ker je dež ponehal za en čas. Bilo je pač hitreje končano kot po navadi. — Na binkoštno nedeljo je divjala pri nas posebno v Polju in na Studencu huda nevihta. Kmalu je začela padati tudi toča, ki bi nam bila skoro uničila vse poljske pridelke. Sreča je bila, da je kmalu ponehala. Strela je pa udarila v Majerjevo hišo v Gor. Kašlju. Bila je pa vodena in ni napravila druge škode, kot vrgla gorenje okno na tla in opraskala zid. Poleg tega je treščilo v zvonik in pa v en drog nove električne napeljave, ki ga je preklalo na dvoje. — Z elektriko gre zelo počasi in se sedaj napeljuje v cerkvi, župnišču in nekaterih posestnikih. Zupan je sklical zadnjo nedeljo odbor za elektriko, ki je ugotovil, nekatere nepravilnosti. Sklenili so, da se skliffe v kratkem sestanek ljudi, na katerega se povabi tudi inženir od firme. Kar se tiče lovskega denarja, so skoraj vsi pripravljene pustiti denar za nabavo drogov razen par ljudi, ki od tega tudi ne bodo obogateli. Občina bo morala iskati kritje za to drugje. Še vedno pa ni rešeno, čegava bo last ena tretjina omrežja po 10 letih. — V Podgradu pri Polju je povozil vlak znanega posestnika Fležarja. Razmesaril ga je popolnoma. Ko ga je pregledala komisija, so ga takoj odpeljali v mrtvašnico v Dol. — Naši radičevci so imeli nedavno jako imeniten občni zbor svoje maloštevilne stranke. Izrabiti so hoteli sestanek radi elektrike pri Avru. Ko je sestanek minil, bi se moral vršiti omenjeni občni zbor. Ostalo pa je vsega skupaj menda 7 njihovih ljudi. Ti so se med seboj izvolili za odbornike in Kmetski list je veselo poročal o novem odboru.

DOBREPOLJE.

(Prosvetni dom.)

Preteklo jesen smo vkljub deževnemu vremenu spravili prosvetni dom pod streho. Letos se delo nadaljuje. Mizarska dela so oddana. Nadaljevanje zidarskega dela se odda v nedeljo 13. junija na javni dražbi. Dom, ki bo služil izobrazbi in napredku naše fare, posebno izobrazbe potrebni mladini, se gradi s požrtvovalnostjo ljudi, ki se zavedajo, kakega pomena je tak dom za napredek naše fare, posebno v sedanjih časih. Vsem naj bodo zgled rojaki v Ameriki, ki pomagajo s svojimi prispevki. Al. Blatnik, Fr. Sever, Jože Mavsar in Frano Žnidaršič so že poslali nabrane prispevke. Prav lepa hvala nabralcem in darovalcem. Upamo, da bodo tudi drugi posnemali omenjene. Z denarjem sta poslala Mavsar in

Ure za birmo

F. ČUDEN
Prešernova ul. št. 2.

Žnidaršič še tole pismo: »Želimo vam veliko uspeha vaši novi zgradbi prosvetnega doma in vašemu društvu prosvete. Želimo, da bi imel dom trdno podlago in da bi služil cilju in načrtom katere ste osnovali v začetku. Da bi društvo prosvete gojilo svojo dolžnost na potu napredka in izobrazbe mladine in naroda dobrepoljskega! Le tako naprej po začrtani poti do zmage! Z bratskimi pozdravi kličemo vam: živeli!« To pismo naših rojakov naj nas bodri in daje pogum, da dom dogradimo in ne omagamo v sredi dela. Vsi farani pa po svojih močeh podpirajmo zgradbo z delom in denarjem.

VRHNIKA.

Ljubljansko kat. društvo rokodelskih pomočnikov priredi v nedeljo 13. junija 1926 ob pol 4 popoldne na vrtu in v dvorani Rokodelskega doma na Vrhniki vrtno veselico in gledališko predstavo. Vspored: 1. Pevske točke pod vodstvom g. profesorja M. Bajuka; Prelovec; Jaz bi rad rdečih rož; Jordan; Rožica; Foerster; Razbita čaša; Schwab; Večer na morju; Foerster; Večerni ave; Ferjančič; Slovenska zemljica. 2. Številke gospe Rožmarinke. Veseloigra s petjem v 5 dejanjih. 3. Kuplet. Šaljiva pošta itd. Vstopnina k vrtni veselici 2 Din, k gledališki predstavi 7, 5 in 4 Din. Pričetek gledališke predstave je točno ob pol 4 popoldne. Vstopnice se dobivajo v predprodaji v Rokodelskem domu na Vrhniki. K obilni udeležbi vabi — odbor.

RAKA PRI KRŠKEM.

V nedeljo, dne 13. t. m. popoldne ob 3 priredita v društvenih prostorih orlovski odsek in orliški krožek z obema naraščajema telovadno akademijo z zelo pestrim sporedom, ki obsega 18 točk. Znane so skupinske vaje raškega Orla. Te bodo fantje pokazali tudi na letošnji akademiji, seveda čisto nove. Pridite pogledat tako domačini kakor sosedje! Bog živi!

ZAPUŽE PRI BEGUNJAH.

(Smrtna kosa.)

Dne 28. maja je umrl tukaj o. Ivan Avsenek, ravnatelj poštne hranilnice v Ljubljani. Zadnji dve leti je tožil, da mu želodec nagaja. Da bi se okrepil, je prišel začetkom maja v svoj rojstni kraj Zapuže. A Bog ga je kmalu poklical k sebi. Zapuška edino hčerko. Soproga mu je nekaj mesecev prej umrla. Na njegovem rojstnem domu pa je njegov mladi nečak-gospodar pred enim mesecem podlegel jetiki. Rajni g. ravnatelj je bil eden izmed onih slovenskih kmečkih sinov, ki so se s svojo brihtnostjo in prednostjo visoko povzpeli.

Gospod, ki je bil že dolgo časa dolžan hrano in stanovanje, reče gospodinji: »Godba me vedno presune ter mi omehča srce«. Gospodinja (jezno): »Marta, prinesi mi brž kitaro«.

Mlada gospa: »Ta-le navodila bi bila pa lahko bolj jasna. Tu stoji, kako treba ravnati z starim krompirjem, na pove pa koliko starim«.

POLITIČNI ZAPISKI

d Protikorupcijski shod dela našim liberalcem vseh branž zelo slabo voljo. Za korupcijo ne smejo biti, sicer jih slovenska javnost križa, proti korupciji tudi ne morejo in ne smejo biti, ker so sami od korupcije živeli in imajo iz Belgrada komando, da ne smejo podpirati boja opozicije proti korupciji. To je res težavno stališče, dvema gospodoma služiti je v resnici nad vse težko. Toda liberalci, ki so se še vedno izkazali za velike mojstre v hitrem spreminjanju barv, bodo že tudi čez te nevarne kleči prevozili.

d Dr. Korošec na Hrvaškem. Dr. Korošec prireja po Hrvaškem velike shode proti korupciji in za poštenost v naši drž. upravi. Na shode pride povsod izredno veliko ljudi in vedno dobiva prošnjije za nove shode. Tako je imel shod v Požegi, kjer se je zbralo okrog 600 ljudi. Ta shod je važen zlasti radi tega, ker je pred kratkim Radičev shod v Požegi popolnoma neuspeh. Na shodu v Ruševem je poslušalo dr. Korošca okrog 1000 ljudi. Vidi se, da Hrvatska pučka stranka zopet napreduje in sicer največ na račun Radičeve stranke.

d Narodna skupščina kljub veliki vladni večini ne dela dosti. Zakaj ministrski predsednik Uzunović ni nikdar gotov, kdaj bo ta večina odpovedala. Pašič, ki bi rad zlezal nazaj na predsedniški stolec, ni zadovoljen s sedanjo vlado in zato njegovi ljudje nezaupno gledajo na Uzunovića. Če pride v skupščini do kakšnega glasovanja, kaj se ve, če ne bodo vlade pustili na cedilu. Na drugi strani se tudi na radičevce ni dosti zanesti. Res, da se radičevci takoj poboljšajo, če jim Uzunović pokaže šibo, toda nagajajo pa vedno radi. Zato se pa vladi prav nič ne ljubi veliko priganjati skupščine. Pač pa je vlada prišla na drugo misel, ki je vseč tudi Pašiču: volitve, ki naj bi jih vodila sama radikalna stranka po znanem balkanskem načinu. Poskušali so prodreti s tem načrtom pri kralju, ki pa je mnenja, da naj skupščina dela, če ima tako močno večino. Zato pa so radikali zaenkrat opustili ta svoj načrt in zdaj izjavljajo, da so odločno zoper volitve in za iskren sporazum z radičevci. Na drugi strani pa se zopet pojavljajo glasovi o diktaturi, to je po vladi enega samega človeka, ki bi imel vse pravice, kot je v Italiji Mussolini. Ta stvar pa ima to nepremagljivo točko, da pri nas nimamo nobenega — Mussolinija.

»Kam pa s tako naglico?« »Hitro moram po zdravnika za mojega moža.« »Kaj pa ga je napadlo?« »Pravi da ima hepatitis, dispepcijo, revmatizem, enteritis, vnetje slepega črevesa, nephritis in vnetje možganske mrežice.« »Strašno, kje pa je vse te bolezni staknil?« »Ah, neki prijatelj ga je pregovoril, da si je kupil zdravilno knjigo in to je ravnokar prebral.«

Ona: »Žani, ali je kaj drugega v življenju kot ljubezen?«

On: »Nič, prav nič na vsem svetu — kaj pa imaš kosilo?«

IZOBRAZBI

Oborožena satanova sila.

Rus Jurij Popoff je izdal v Parizu spis objavljen 15. februarja 1926 v »Revue de Paris«, v katerem nam na podlagi lastnih opazovanj in doživljanjev opisuje strašno strahovlado takolimenovane boljševiske »čeka«.

»Čeka« je okrajšano ime za besedo: »Črezvičajnaja komisija«. Ustanovljena je bila ta komisija 28. oktobra l. 1917 potem, ko so bili prišli po prevratu na državno krmilo boljševiski. Svoj sedež je imela najprej v zavodu Smolny v Petrogradu, kateri zavod je bil za časa carske vlade zavod za vzgojo plemkinj. Ustanovljena je bila čeka s tem namenom, da v kali zatre vsak poizkus in vsako dejanje, ki bi bilo protivno revoluciji. V ta namen ni štela v prvem početku več kot 300 uslužbencev. Bila je to avantgarda onih ljudi, ki so na Ruskem izpeljali revolucijo. Danes pa šteje na milijone in milijone uslužbencev. Pravzaprav je danes pretežna večina ruskega ljudstva v službi čeka. Zakaj nele odrastli, ampak celo otroci so uslužbeni. Poleg javnih uslužbencev je namreč na milijone skrivaj najetih agentov in izzivačev v prilog čeka. Največ zaslug za organizacijo čeka si je pridobil Feliks Džerdžinski. On je bil tudi, ki je sedež čeka premestil že l. 1918 v Moskvo in izbral za vrhovni stan moskovsko ulico Lubjanko. Deli se vse ruska čeka v šest velikih pokrajinskih ček, ki imajo svoje sedeže v Moskvi, Petrogradu, Harkovu, Tiflisu, Rostovu, Jekaterinoburgu. Poleg tega mora biti vsak pokrajinski namestnik in z njim vred seveda vsi podrejeni uradniki čekisti. Organizacija čeka pa se širi že več let tudi izven Rusije. Posebej je Berlin v Nemčiji njeno torišče. Ima pa tudi svoje tajne nastavljenice tudi že na Poljskem, Ogrskem, Rumuniji, Bulgariji, Jugoslaviji, Italiji, Švici, Franciji in posebej še na Japonskem, Koreji, Mongoliji in zlasti na Kitajskem. V vseh teh pokrajinah dela na videz največkrat za narodno osvoboditev tlačenihi narodov izpod tujeja jarma, v resnici pa za splošen upor narodov, svetovno zmešnjavo in s tem svetovno revolucijo podobno v svojih grozotah oni na Ruskem po svetovni vojski.

Posebno sovraštvo seje čeka zoper vse, kar je krščanskega. Nobenega dvoma ni, da kličejo po njenih tajnih agitatorjih nahujskane množice po Svatovu na Kitajskem Evropejcem in sploh kristjanom: »Smrt kristjanom« in da je običajen pozdrav evropejskemu kristjanu le »beli hudič« (Berl več o tem v listu: Katoliški misijoni pisma č. s. Pirel!).

In kaj hudega je povzročila čeka tekom kratkih let že samo na Ruskem! Na milijone ljudi je usmrtila samo na Ruskem bodisi naravnost ali neposredno s prognanstvom v Sibirijo. Vsega sicer svet ne more zvedeti in ne bo zvedel nikdar, ker

se čeka vedno drži načela, da je treba vršiti posel kar največ skrivaj in na tihem. Vendar objavlja nekaj številčk tudi uradno čeka sama, v kolikor se ji zdi umestno. In že te številčke dajo misliti. Tako je zabeležila čeka samo za Petrograd za dneve po 17. avgustu 1918, potem ko je bil nekdo izvršil atentat na Lenina, 900 smrtnih žrtev in približno toliko za ostalo Rusijo. — Zadnje tri mesece l. 1918 je usmrtila glasom svojih uradnih podatkov čeka v Petrogradu 500 oseb, v Moskvi več kot 300, in v ostali Rusiji več 4.500 oseb. — Za čas od 1919—1922 navaja čeka uradno 12.000 smrtnih obsodb. V resnici pa jih je bilo brezprimerno več. Zakaj Popoff poroča glasom zanesljivega vira, da je dala čeka o priliki neke vstaje l. 1919 samo v pokrajini Oba na mestu pomoriti 10.000 ljudi. Kakor hitro se je zaznalo, da je kdo le od daleč osumljen, da dela zoper čeko oziroma nov vladni sistem, takoj so umorili njega in z njim tudi vse sorodnike. — Jeseni l. 1923 je prepeljala čeka po svoji uradni izjavi 72.658 osumljenih in obsojenih oseb v sibirsko pokrajino Obdorsk, ki obsega dvakrat toliko sveta, kot je velika Nemčija. Za vse te ljudi pa so nastavili enega samega zdravnika z eno samo bolnišnico kljub temu, da je pokrajina po večini pustinja, pokrita z večnim snegom in ledom. Naravno torej, da je 90% teh izgancev moralo umreti vsled malarije, tahoma, jetike, tifusa, skorbuta, lakote in podobnih nadlog.

Tako vidimo, da je čeka oborožena sila satanova, katere nas Bog varuj!

Narodna enciklopedija SHS.

7. in 8. zvezek. Finžgar, Firdus Alibeg — Hivostanska Eparhija.

Pred seboj imamo 7. in 8. zvezek tega velikega dela, s katerima je dovršena l. knjiga s 900 stranmi. Obenem so izšle za ta l. del lične platnice, ki dajo knjigi lepo zunanjo obliko. Ne glede na to je pa tudi vsebina izredno zanimiva ter prinaša poučno gradivo počeni od Firdus Alibega, prvega predsednika bosanskega sabora, ki je izvojeval Bosni muslimansko versko-prosvetno avtonomijo, do Hivostanske Eparhije, ki jo je osnoval Sv. Sava l. 1219. v Macedoniji.

Ta dva zvezka sta bogata na podatkih tudi iz slovenskega slovstva posebno glede življenjepisov naših znanstvenikov in njihov delovanja. Tako čitamo tukaj o naših pisateljih in književnikih, kakor so: Flis Janez, Funtek Anton, Gangl Engelbert, dr. Glaser Karol, dr. Glonar Joža, Golar Cveto, Golja Pavel, Govekar Franjo in Minka, Gradnik Alojzij; pesniki: Flegerič Božidar, Gestrin Franc, Glaser Janko, Gregorič Simon; zgodovinarja Grafenauer Ivan in dr. Gruđen Josip; skladatelji in godbeniki: Foerster Anton star. in ml., Gallus Jakob

Gerbič Fran, Hubad Matej; kipar Gangl Alojzij; slikar Franke Ivan; sadjar in kmetijski pisatelj Humek Martin; geolog dr. Hinterlechner Karl; politika dr. Gregorčič Anton in Gabrček Andrej. To jih je naštetih samo nekoliko, dobimo pa še razna druga znana slovenska imena.

Seveda najdemo tu tudi številne opise iz srbo-hrvatskega slovstva, ki nas vpelejo v to nam sorodno književnost, pred vsem Gaja Ljudevita, ustanovitelja hrvatske književnosti in druge.

Zemljepisno spoznamo našo državo, če poiščemo razne besede na F, G in H, kakor so Fruška Gora v Sremu, Hercegovina, Gorenjska Sava in številno drugih označb krajev, mest, vasi in gorovja. Čez mejo pogledamo našo Gorico na jugu in našo Gospo Sveto na severu, kjer prebivajo naši še neodrešeni bratje.

Naše državne zgodovine se tu lahko mnogo naučimo, posebno one iz hrvatske preteklosti, ki je obširno opisana pod besedo Hrvati. Orisan je tudi potek bojev iz srbsko-bolgarske in svetovne vojne v odstavkih, označenih po krajevnih imenih, n. pr. Gučevo, Grlenski visovi. Nas bodo posebno zanimali nepristranski življenjepisi bivšega cesarja Franca Josipa I. in prestolonaslednika Franca Ferdinanda, čigar umor je užgal svetovno vojno.

Razni sestavki o kmetijskih panogah nas poučijo o marsičem, kar ni vsakemu bilo znano. Tako spoznajo konjerejci težkega flamijskega konja, angleškega polkrvnega Furioso in angloarabca Gidrana, katera oba v svojih potomcih še dandanes vplivata na našo konjerejo. V odstavku Govedarstvo je podan kratek pregled govedoreje v naši državi. Naše vinogradnike bodo zanimale razne vrste trti kakor so frankovka (naša modra frankinja), Grk, dalmatinska trta, ki da dezertno vino, graše-

vina taljanka ali taljanski rizling. Pogrešal pa bodo rensko graševino. Tudi drugi odstavki govore o kmetijstvu.

Mnogo zanimivega je v teh dveh zvezkih, kakor tudi v ostalih šestih. Skupno je izšlo gradivo za črke A—H, kar pomenja eno tretjino celotnega dela.

Naročuje se Narodna Enciklopedija pri Bibliografskem zavodu d. d. v Zagrebu, Gundulićeva 29.

Država brez vere.

Nova pravda je priobčila pismo nekega sovjetskega uradnika iz Rusije. V pismu med drugim stoji tole:

Noben vestni in nepristranski opazovalec ruske socijalne revolucije ne more tajiti, da so mnogi komunisti prva leta revolucije (nekako do l. 1921.) delovali zelo požrtvovalno, nekateri naravnost junaško, ne da bi se pri tem najmanje ozirali na lastne koristi. Zlasti velja to za delavske sloje. — Toda kaj je od vsega tega preostalo danes? Vsi mi, ki delamo po sovjetskih uradih in se shajamo z zastopniki vladajoče stranke, opazujemo nedvomne znake obupnega razpoloženja v njihovem postopanju. Z ničemer drugim se namreč ne da razložiti vseobče pijanstvo, ki je v večini slučajev boleznega značaja, neobičajno razširjanje hazardnih iger in spolnih razbrzdanosti najrazličnejših vrst, katerim stalno bolj povsed zapada vladajoči razred. In samo tako se da razlagati kuga podkupovanja in tatvine! In izkazalo se je, da se proti temu zlu splošnega moralnega propadanja ne da boriti z navadnimi sredstvi — z izključitvijo iz stranke. Morali bi namreč izključiti skoro vse osebnosti, na katere je komunistična stranka v svojem sedanjem položaju vezana. In kdor ima priliko od blizu opazovati takega propadle-

ga komunista, bo akoro vedno našel iste vzroke za propadanje. Tak komunist je bil pripravljen vse žrtvovati za svetovno revolucijo in uresničenje socijalističnega družabnega reda. Toda vse njegove žrtve so bile zaman. Sam uvideva, da se socijalistični družabni red, kot se ga zamišljali komunisti, ne da uresničiti, in da stoji kapitalizem danes trdnjeje kot takoj po svetovni vojni. Prelili so morje krvi in razbili gmotno okostje stare države — da so ustoličili najslabšo vrsto kapitalizma. Sam je rušil in preival kri ter pozival k temu tudi druge, vsled tega sedaj ne more izstopiti iz stranke — ker bi bila to izdaja. Toda ne veruje več v to, kar dela — in valed tega ne razmišlja več, temveč pozablja in utaplja svoje nekdanje ideale v pijaci in razuzdanosti in samo še mehanično izvršuje povelja in predpise osrednjega odbora.

Duh francoskega učiteljstva.

Pri nas hočejo vpeljati po francoskem načinu domovinsko ljubezen v mladino potom liberalnih učiteljev. Pa kakšna je ta ljubezen do domovine, nam pričajo naslednje številke: Danes je na Francoskem kakih 120.000 državno nastavljenih učiteljev in učiteljic. Od teh pripada kakih 15.000 društvu, ki je včlanjeno v komunistični organizaciji v Moskvi, 80.000 v zvezi narodnih učiteljev in učiteljic, v katerih pa prevladujejo socialistični nazori, ostalih 20—25 tisoč pripada strokovnim učiteljskim društvom ali pa društvom učiteljev s katoliškim prepričanjem, katera društva pa nastajajo šele v zadnjem času. Od 120 tisoč učiteljev in učiteljic je torej do 100 tisoč komunističnih in socialističnih in socialističnih revolucionarjev, ki javno proglašajo internacionalna načela.

Razno.

V neki blasnici na Angleškem je živel norec 48 let in je morala plačati občina zanj okoli 800.000 dinarjev.

Sto let je preteklo, natančno 101, odkar je bila prva angleška ladja iz Anglije v Indijo. Imenovala se je »Enterprise«, podjetje. 40 metrov je bila dolga, 470 ton je imela vsebine, stroji so imeli moči za 120 konjskih sil. Potrebovala je do Indije 114 dni. Samo s paro so vozili 60 dni, 11 dni so nakladali med potjo premog, 43 dni so vozili s paro in z jadr.

Tisoč let je preteklo, natančno 1001, ko se je v neki vasi pri Norfolku na Angleškem ustanovila majhna tovarna za izdelovanje pohištva. Ta tovarna obstoji še danes, v isti vasi, na istem mestu. Podedovala se je od očeta na sina, noter do današnjega dne. Obenem z njo je praznovala torej tudi lastniška rodovina 1001 letnico. Tovarna je dosti starejša kakor angleška vladarska rodbina.

»Tu ne gre za župnika ali pastorja, temveč za ovaduhe, ki so spravili marsikaterega poštenega človeka na vislice in katerih zalego,« je zavpil vodja strastno in pokazal na Nodlago, »ste vi vzredili zato, da bo potem rovala proti vam in vašim.«

»O joj, o joj!« je zavpila Donalova žena prestrašena, prihajaje iz spalnice. »Oh, kdo ste in kaj hočete? Oh, vzemite, kar se vam ljubi, in pojdite zopet po svojih potih! Oh, kje so vendar Donal in dekle? Oh, govorite mirno z njimi, oče, da nas vseh ne ubijejo!«

»Vas ne potrebujemo tukaj, dobra žena,« ji je rekel vodja. »Pojdite, odkoder ste prišli in držite jezik za zobmi.«

»Da, grem. Pa saj ga ne boste ubili ali mu storili sicer kaj hudega? Če želite kaj jesti ali piti, lahko dobite najboljšo —«

»Jezik za zobmi, žena,« je zavpil in jo krepko sunil na stran, da je omahnila na klop, »in pustite nas, da izvršimo svoje delo. Prišli smo,« je dejal, obrnivši se k starcu, »opomnit vas, Edmond Connors, da spodite to dekle, naj berači kruha od hiše do hiše, kakor se spodobi.«

»Tega ne bom nikdar storil,« je odgovoril starec odločno. »Kdo ti je rekel, ti lopov, da je to Dalyjeva hči? Ne da bi zaraditega bilo kaj drugače —«

»Kdo mi je rekel?« je vprašal mož stikaje po notranjem žepu svoje sukrje. »Ali ne ve tega vsak človek v župniji? Ali tajite? Nihče ne ve tega bolje kot vi!«

»Naj grem, oče,« se je oglasila Nodlag in odločno stopila naprej, ko se ji je resnica jasno posvetila v

LISTEK

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Poveat Irskega dekleta.

»Kaj je ljubček?« je vprašal starec in se obrnil. Ona ni mogla odgovoriti in je le pokazala s pr-

tom. Starec se je počasi in težko dvignil s stola in je stopil pred telovaje. Njegov duh je tako opešal od starosti, da mu je tudi sedaj bilo težko ločiti sanje od resnice. Toda trepetajoča in bleda Nodlag mu je bila dokaz, da to ni bila blodnja. Tu je bilo šest zarinkanih mož in to ni pomenilo nič dobrega.

»Skoči po Donala, Nodlag!«

»Ostani, kjer si,« je ukazal vodja tolpe z izpremenjenim glasom, »če nečeš, da ti razbijem črepinjo.«

»Kdo ste in kaj hočete, za božjo voljo, v pošteni bliži in ob taki nočni uri?« je vprašal starec.

»Res je bila poštena hiša, pa ni več. Sedaj jo vsak pošten mož, žena in otrok treh župnij proklinja, obsoja in zaničuje.«

»Ampak to je vendar čudno,« je rekel starec.

»Saj nisem še nikoli slišal, da bi mi župnik ali pastor kaj očital.«

»Ubogal me boš in boš delal vse tako, kot ti bom ukazala.«

»Nič, nič! Pomni, da ni nikdar prepozno učiti se in izpopolnjevati svoje znanje!«

»A jaz ne maram ne poklica ne rokodelstva...«

»Zakaj ne?«

»Zato, ker me delo utruja.«

»Otrok moj,« je rekla Sojka, »vsi, ki tako govorijo, končajo skoraj vedno ali v zaporu ali v bolnišnici. Človek, zapomni si, naj bo bogat ali ubog, je dolžan na svetu na ta ali oni način delati in truditi se. Gorje mu, če se prepusti lenobi! Lenoba je ena najgrših boleznin in treba jo je ozdraviti in pregnati že otroku, ker pozneje se ne da več ozdraviti.«

Te besede so pretresle Storžka v dno duše, živahno je dvignil glavo in rekel Sojki:

»Učil se bom, delal bom, vse bom napravil, kar mi ukažeš, ker — z eno besedo — lutkarsko življenje mi je že zoperno in postati hočem otrok, pa naj stane kar hoče! Saj si mi obljubila, kaj ne?«

»Obljubila sem ti, odvisno je pa od tebe!«

70 let stari trojčki. — Trojčki so že saminasebi prav redki. Da pa dosežejo vsi trije tako visoko starost, se pač le enkrat pripeti. In to se je zgodilo v Linkepingu na Švedskem, ko so tri sestre trojčke praznovale skupaj svojo 70 letnico.

Srečna bolečina. 65 let stara Angležinja James je prišla na Francosko, da moli na grobu svojih dveh v svetovni vojski padlih sinov. Komaj je stopila h grobu, se je onesvestila in je umrla.

Italija ima lasteh podmorski brzozav čez Atlantski ocean, ki gre v Argentino v Južni Ameriki. Vsega skupaj ima Italija 22.000 km podmorskega brzozava.

Mnogo zaslužiti

Letati in pridobivati denarja moremo edino le s povsem zdravimi rokami in nogami. Ako se naših udov polote vztrajne bolečine, ter začne trgati, zbadati, bosti in mučiti, tedaj je to velika zapreka pridobivanju. Kako blagodejno se izkaže v teh težkih urah drgnjenje in umivanje z našim že skozi

27 let priljubljenim, bolečine olajšujočim domačim sredstvom Fellerjevim blagodišečim »Elsafluidom«! Zelo koristen je pri revmatičnih bolečinah, pri glavobolu, zobobolu; krepi in osvežuje mišičevje in živce, prinese pa zdravo spanje in novo moč za delo. Odmotraj in odzunaj močnejši, izdatnejši in večjega učinka kot franc. žganje in najboljši kosmetikum te vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki spec.

steklenici 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 spec. steklenice za 99 Din, 36 dvojnatih ali 12 spec. za 250 Din že obenem z zabojem in poštno razpošilja po povzetju lekarnar **Eugen V. Feller**, Stubica Donja, Elsatrg 16, Hrvatska. — Posamezne steklenice »Elsafluida« po znižani ceni 9 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Lepo stanovanje za krojača

na razpolago. Krojač v kraju nujno potreben. - Fr. Oričar, mizar, Št. Jurij pod Kumom, p. Radeče.

Razprodaja!

blagovno dovoljena prostovoljna popolna razprodaja. Prodajalo se bo: dvokolesa, moška in ženska, živalni stroji, zlatina in srebrnina, kot: ure, verižice, uhani, prstani, zapestnice, namizna oprava iz pravega in kina-srebra itd. — Ne zamudite si ogledati te ugodne prilike! - Za mnogobrojni obisk v a b i tvrda

JOS. ŠELOVIN - ČUDEN

LJUBLJANA :-: Mestni trg št. 13.

Zlatnike v »ZLATOROG« TERPENTINOVEM MILU so našli dalje: Lindi Kocmot, nadučiteljeva soproga, Sv. Urban pri Ptuj; Ema Lobnig, Maribor, Vatova ulica; Marija Šebeda, Maribor - Studenci; Pavla Zerovnik, Vojnik 50; Štefek Muršič, Jalševac pri Štrigovi; Terezija Omerzu, Dečno selo pri Brezicah; Marija Lesec, Krapina; Anka Čović, Kostajnica (Hrvatsko); Frančiška J. Ma, Dravlje 61; Mici Mencinger, Spodnji Otok; F. Potrato, Jesenice; Frančiška Znidaršič, Verd pri Vrhniki; F. Brajkovič, sopr. drž. urad., Sisak.

Kobila plemenska, naprodaj z nenavadno lepim žrebetom. Več se izve pri trgovcu Jos. Rigler, Dolenca vas pri Ribnici, Dolenjsko.

Diesel-motor 70 konjskih sil, malo rabljen, kompletan, v najboljšem stanju, se zaradi povečave obrata proda. — Resnim in zanesljivim kupcem se omogoči plačevanje tudi na obroke. - Pism. vprašanja na upravo št. 3842.

Podarimo 7000 ur

Odločili smo se, da zaradi boljšega razširjenja naših ur podarimo 7000 ur samo proti povračilu stroškov za delo. Da omogočimo nabavo dobre ure tudi slabše stoječim, stavljamo v promet 5000 izvornih švicarskih moških ur v najfinjšem nikljastem okroevju, eleg. oblika, precizno idočih, triletno pismeno jamstvo proti plačilu stroškov za delo Din 185- za komad. Nadalje 2000 posebno elegantnih, električnih potom s pravim slatom pozlačenih ur, ki se nič ne razlikujejo od pravih slatih ur. Te ure, ki imajo istotako izvrstno in precizno kolesje, in so posebno lepe, dobavljamo za dame in gospode

proti plačilu stroškov za delo Din 220- za komad. Istotako s triletnim pismenim jamstvom. Obenem nudimo posrebreno zelo lepo uro, ki kaže zelo natančno, za ceno Din 155- za komad

Ne zamudite te izredne prilike, ki se ne povrne več, in naročite zaželjeno uro. Dobavlja se po povzetju, carine prosto. Pošt. in zavoj 12 Din za kom. **Eleg. verižica** odgovarjajoča uri 40 Din **Uhren-Exportthaus Zürich, Vogelsangstr. 52/137, Švica.** Dnevno dobivamo priznalna pisma, kot sta naslednji: Bobovišče, Brač, 19. maja 1926. Prosim pošljite natančno tako uro mojemu župnemu kolegi, gosp. Mate Blaškoviču, župniku v Ložišču na Braču, Dalmacija. — Subotica, 22. maja 1926. Prosim pošljite mi moško uro natančno tako, kot prvo. Ivan Novačić, Subotica, Bačka, SHS., Železniška ul. št. 1 Pisma za švico stanejo Din 3.-, dopisnice Din 1.50

Koliko znaš misliti.

4. Številnica.

(Nace Cuderman, Tupališče.)
(Šteje 2 točki.)

1	7	12	11	...	reka v Italiji,
2	4	3	1	6	psovka,
3	7	4	13	11	velika rastlina,
4	14	4	7	...	kemična snov,
5	15	6	1	...	moško ime,
6	11	16	4	9	oblika snega,
7	15	3	11	5	17. moško ime,
8	7	18	8	...	narod,
9	4	14	4	1	dolgostna mera.

Začetne črke od zgoraj navzdol in končne od spodaj navzgor povedo troje imen o katerih se mnogo govori in piše.

Arhar: »No, kako si zadovoljen s ko-bilo, ki si jo zadnjič kupil?«

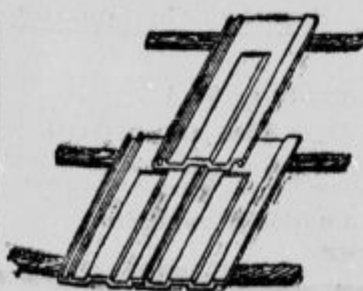
Mrhar: »O, bo že. Ampak bolje bi bilo, če bi bil kupil konja, kobila se namreč pred vsako mlako ustavi ter se v njej ogleduje.«

Sodnik: »Kolikokrat ste že bili predkaznovani?«

Obtoženec: »Devetkrat.«

Sodnik: »Potem vam bom prisodil najvišjo kazen.«

Obtoženec: »Gospod sodnik, ali pri vas stalni odjemalci ne dobe nič popusta?«

Najtrpežnejše strešno kritje!

— Združene opekarne d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor bobrovcev (biber) in

*** * zidno opeko * ***

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroj

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Praden ali nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brosplačen ponk.
15 letno jamstvo.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 350 milijonov kron.

Hrastov okrogel LES

tudi CELE PARCELE ali GOZDOVE, KUPUJE
»ZORA« d. o. z. v Črnomlju. 1537

KOKS-ČEBIN

NAJBOLJŠI PA NAJCENEJŠI!

Skladišče: LJUBLJANA, METELKOVA 19

Odprto ves dan, skladišnik stalno tam.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine
je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klovne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna rahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

Ne pomaga nič!

Prezričajte se!

Kar je res, je pa le res!

Da je najboljši nakup dobrega, trpežnega blaga za moške in ženske obleke, le pri domači, znani trgovini pri

ČEŠNIKU

Ljubljana, Lingarjeva ulica

Največja izbira svilnatih rut in šerp!

Neka gospa se je napram znanki pohvalila, češ, da je njena hčerka pri zadnji muzikalni produkciji odnesla prvo nagrado.

»Razumem vaš ponos,« ji znanka odvrne, »spominjam se še prav dobro, kako sem bila vesela, ko je dobil naš prešič prvo odlikovanje na živinski razstavi.«

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih pokrajin

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvostni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in brikete.

Naslov: **Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani**, Miklošičeva cesta 15/L.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.